

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Онуфрієнко Н.Л., ЗНТУ, м. Запоріжжя, Україна

Необхідність інноваційного розвитку національної економіки, взагалі, та підприємств промисловості, зокрема, ставить нові вимоги до змісту, організації, форм та методів управління інноваційною діяльністю. Це визначає необхідність теоретичного аналізу сутності та тенденцій розвитку інновацій, формування інноваційного потенціалу на основі інноваційної політики, визначення економічної ефективності інноваційної діяльності.

Економічний розвиток промислового підприємства характеризується активністю інноваційних процесів, ефективністю інноваційної діяльності, тобто результативністю перетворення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт в інноваційний продукт, тому що нова техніка та прогресивні технології, які сприяють ресурсозбереженню, зменшенню собівартості продукції підприємства та підвищенню її конкурентоспроможності як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Управління інноваційним розвитком підприємства повинно представляти собою комплекс заходів, що викликають різноманітні трансформації та перетворення в організаційній системі, трудових відносинах, взаємовідносинах з постачальниками та споживачами продукції. Процедура управління інноваційною діяльністю промислового підприємства повинна мати наступні етапи: формування цілей інноваційного розвитку; мотивацію впровадження інновацій; планування інноваційної діяльності; організацію робіт, що пов'язані зі здійсненням інновацій; управління інноваційними ризиками; впровадження інновацій; контроль за здійсненням інновацій [1]. Стратегічне управління інноваціями на промисловому підприємстві орієнтоване на визначення і досягнення перспективних цілей (завоювання більшої частки ринку, забезпечення високих темпів стійкого економічного розвитку тощо) в умовах конкурентного середовища, що відображене в системі стратегічних планів, зокрема, загальнокорпоративних планів, планів стратегічних господарських одиниць, на які поділено підприємство, планів функціональних сфер діяльності (маркетингової, інвестиційної, виробничої, інноваційної та ін.). Стратегічне планування інноваційної діяльності промислового підприємства є діяльністю щодо формування цілей інноваційної діяльності, визначення способів їх досягнення, конкретизації витрат інтелектуальної праці, коштів, часу, а також їх застосування для реалізації цілей інноваційної діяльності, зокрема для отримання економічних, соціальних або інших ефектів. Стратегічне планування як елемент стратегічного управління полягає у визначенні місії підприємства на кожній стадії її життєвого циклу, формування системи цілей діяльності і стратегії поведінки на ринках інновацій. Метою стратегічного планування є створення потенціалу для виживання промислового підприємства в умовах динамічної зміни зовнішнього середовища. В результаті такого планування промислове підприємство визначає місії на кожній стадії життєвого циклу, формує системи цілей діяльності і стратегії поведінки на ринках інновацій [2]. Стратегічне планування інноваційної діяльності промислового підприємства повинно охоплювати наступні етапи: аналіз зовнішнього середовища і прогнозування його розвитку; аналіз внутрішнього середовища підприємства; визначення загальної стратегії підприємства; визначення інноваційних можливостей; формування стратегічних інноваційних цілей; розроблення концепції інноваційної стратегії; формування планів і програм інноваційної діяльності; розроблення і реалізація інноваційних проектів [3].

На першому етапі необхідно проаналізувати поточну кон'юнктуру ринку і її визначальні фактори, а також зробити прогноз розвитку кон'юнктури. Аналізувати зовнішнє середовище слід ретельно, досліджуючи фактори прямої та опосередкованої дії. На другому етапі необхідно проаналізувати результати минулої діяльності промислового підприємства, ефективність функціонування підприємства загалом і за окремими видами діяльності, на основі чого визначити його сильні та слабкі сторони. Визначення загальної стратегії підприємства здійснюється на основі зіставлення місії промислового підприємства, його сильних і слабких сторін, а також можливостей і загроз зовнішнього середовища. Полягає у виборі одного із можливих напрямів поведінки промислового підприємства у майбутньому.

Четвертий етап полягає у визначенні інноваційних можливостей на промисловому підприємстві, що в свою чергу передбачає зіставлення інноваційного потенціалу підприємства та інноваційно-інвестиційного клімату, сформованого у країні, для чого необхідно використати стандартний метод SWOT-аналізу. Інноваційні можливості є підставою для визначення інноваційних цілей підприємства.

П'ятий етап – це формування стратегічних інноваційних цілей, т.т. визначення основних завдань інноваційної діяльності з огляду на загальну стратегію промислового підприємства та його інноваційні позиції.

Шостий етап – розроблення концепції інноваційної стратегії підприємства передбачає визначення інноваційних стратегій, які може реалізувати промислове підприємство з огляду на свої ринкові позиції та інноваційні можливості.

Сьомий етап – формування планів і програм інноваційної діяльності полягає у визначенні перспективних напрямів і тематики НДДКР, плануванні заходів щодо оновлення продукції, створення та освоєння нових її видів, вдосконалення технологічного та організаційного рівня виробництва.

Завершальний етап – розроблення і реалізація інноваційних проектів.

Отже, стратегічне планування інноваційної діяльності промислового підприємства доцільно розглядати через етапи формування і реалізації стратегічних планів, а також як систему управлінських рішень з вибору і реалізації стратегії інноваційної діяльності підприємства.

Результативність стратегічного планування інноваційної діяльності промислового підприємства повинно базуватися на дотриманні керівниками підприємства наступних принципів: забезпечення економіко-соціального розвитку підприємства та її працівників; раціоналізації управлінських дій; врахування факторів, які впливають на ефективність стратегічного планування інноваційної діяльності підприємства. В сучасних умовах господарювання, інтенсифікація виробництва промислового підприємства допускає пошук і ефективне використання нових джерел і організаційних методів економічного розвитку. Збільшення обсягу, складності і технічної оснащеності виробництва, прискорення темпів його відновлення вимагають постійного вдосконалення форм і методів управління різними процесами, у тому числі інноваційними. Отже, вдосконалення системи стратегічного планування інноваційної діяльності промислового підприємства, а також механізмів організаційно-фінансового забезпечення інноваційного процесу, формування і реалізація дієвої системи інноваційних структур дозволить здійснювати активну інноваційну діяльність і створювати експортно-орієнтовану конкурентоспроможну продукцію.

Література: 1. Польова Н.М. Формування механізму управління інноваційною діяльністю машинобудівних підприємств / Н.М.Польова, В.О. Шпильова // Актуальні проблеми економіки.—2009.—№4 (94).—С.130-134. 2. Шаманська О.І. Стратегічне планування інноваційної діяльності в системі ресурсного потенціалу підприємства / О.І. Шаманська // Актуальні проблеми економіки.—2009.—№6 (96).—С. 164-169. 3. Йохна М.А. Економіка і організація інноваційної діяльності: [навчальний посібник] / М.А. Йохна, В.В. Стадник. —К.: Видавничий центр “Академія”, 2002.—400 с.

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ РІВНЯ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА РЕГІОНІВ

Піньковська Г.В., ІДСД ім. М.В. Птухи НАНУ, м. Київ, Україна

У науковій літературі існує значна кількість можливих методів оцінювання діяльності закладів культури, що призводить до неоднозначності отриманих результатів при формуванні конкретних моделей управління у зв'язку з тим, що в даний час економіко-математичний апарат ухвалення управлінських рішень характеризується відсутністю чітких критеріїв класифікації факторів як зовнішнього, так і внутрішнього середовища й обґрунтованих переліків досліджуваних процесів, що негативно впливає на удосконалення процесів управління закладами